گـــزارش

رشد ۶۴ درصدی
جذب سرمایه‌گذاری خارجی در سال ۲۰۱۶

فریبور فرزام
کارشناس اقتصادی

عکس: شانا

جریان «سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی» جهانی در سال ۲۰۱۶ به‌دلیل رشد اقتصادی ناچیز و وجود نااطمینانی‌های سیاسی با کاهش ۲درصدی به سطح ۱/۷۵ تریلیون دلار رسید. این کاهش در کشورهای در حال توسعه بسیار بیشتر (حدود۱۴ درصد) و در کشورهای کمتر توسعه یافته پرنوسان بوده است. گرچه «آنکتاد» پیش‌بینی کرده در سال‌های ۲۰۱۸-۲۰۱۷ بهبودی متوسط در جریان «سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی» حاصل شود اما بازهم این مقدار بسیار پایین‌تر از رکوردی است که در سال ۲۰۰۷ به‌دست آمد.

امروزه سوال اساسی در ارتباط با تامین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری این است که آیا می‌توان با توجه به شرایط مالی و اقتصادی کشورمان، فقط با اتکا به منابع داخلی به رشد مورد اشاره در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ برسیم؟

برای سنجش میزان واقعی سرمایه‌گذاری خارجی بهتر است نگاهی به منابع جهانی بیندازیم. براساس گزارش «سرمایه‌گذاری جهانی ۲۰۱۷» که توسط «کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد (آنکتاد)» تهیه شده، ایران گرچه در سال‌های اخیر روندی کاهشی را در جذب «سرمایه‌گذاری مستقیم» تجربه کرد اما در سال ۲۰۱۶ توانست با افزایشی ۶۴ درصدی، جریان ورودی «سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی» خود را به سطح ۳ میلیارد و ۳۷۲ میلیون دلار برساند.

همانطوری که جدول یک نشان داده شده است، وضع سرمایه خروجی بسیار اسفناک بوده و در بخش جذب سرمایه خارجی به‌رغم توافقنامه برجام نیز مقدار آن از سطح ۳/۳ میلیارد دلار فراتر نرفته است.

ایران کشوری با درآمد متوسط است که هجدهمین اقتصاد دنیا را از نظر اندازه تولید ناخالص ملی دارد. جمعیت ایران حدود ۸۰ میلیون نفر بوده و از نیروی کار جوان برخوردار است. علاوه بر این، از نظر منابع طبیعی نیز جایگاه مناسبی در دنیا دارد. به‌طور مثال ۱۸ درصد از منابع گاز طبیعی جهان و حدود ۹/۳ درصد از نفت خام جهان، به‌علاوه ذخایر قابل ملاحظه‌ای از معادن مس و سایر ذخایر معدنی را در اختیار دارد.

امروزه سوال اساسی در ارتباط با تامین مالی پروژه‌های سرمایه‌گذاری این است که آیا اقتصاد ایران توانایی تجهیز منابع برای اهداف رشد اقتصادی خود را دارد یا خیر. کشوری با حدود ۴۰۰ میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی در سال‌های اخیر نتوانسته به سبب مشکلات ساختاری نظام تامین مالی خود منابع ارزان و باکیفیت را در اختیار تولیدکنندگان، کارآفرینان و ارائه‌دهندگان خدمات قرار دهد. نرخ بالای تامین مالی در ایران همواره موجب شده هزینه سرمایه بنگاه‌های ایرانی بسیار بالاتر از تمام رقبای منطقه‌ای و تمامی کشورهای توسعه یافته باشد.

زمانی که بنگاه‌های ایرانی مجبور به دریافت منابع مالی با نرخ‌های بهره موثر ۲۲ درصد به بالا هستند، بازده مورد انتظار سرمایه‌گذاران در این اقتصاد بیش از این عدد خواهد بود و این روند قدرت رقابت بین بنگاهی را به‌صورت بین‌المللی کاهش خواهد داد. نتیجه عملکرد نظام بانکی کشور و تبعات آن برای شرکت‌های ایرانی، افزایش هزینه سرمایه و کاهش قدرت رقابت بین‌المللی بوده است. نظام بانکی ایران با مختصات کنونی خود به‌عنوان تامین مالی کننده ۸۰ درصدی اقتصاد پروژه‌های سرمایه‌گذاری به سبب مشکلات ساختاری نتوانسته به وظایف ذاتی خود عمل کند و هم‌اکنون با کوهی از مشکلات زیرساختی و ساختاری که از سال‌های بسیار دور بر آن تحمیل شده رودررو است. برای برون‌رفت از این معضل و پایین آوردن هزینه سرمایه در ایران یک راه‌حل، کاهش معنی‌دار نرخ بهره بدون ریسک و معنی‌دار شدن آن با نرخ تورم اعلامی است. سوالی که پیش خواهد آمد این است که آیا اقتصاد ایران آمادگی این شرایط را دارد؟ آیا این اطمینان وجود دارد که با کاهش معنی‌دار نرخ بهره در ایران خیل عظیم سپرده‌گذارانی که عادت به دریافت بهره‌های ۲۰ درصدی کرده‌اند به رفتار خود ادامه دهند و سرمایه‌های خود را از بانک‌ها خارج نکنند؟

در حال حاضر و براساس آمارهای موجود، نقدینگی بخش خصوصی افزایش قابل توجهی یافته است. آیا اقتصاد ایران برای خروج این خیل عظیم نقدینگی محبوس در بانک‌ها برنامه‌ریزی کرده است؟ بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار نقدینگی می‌تواند اقتصاد ایران را در تمامی حوزه‌ها با مشکلات بزرگی روبه‌رو کند. هم‌اکنون در جهان ۸۰.۰۰۰ میلیارد دلار سرمایه آماده سرمایه‌گذاری وجود دارد که تمامی کشورها برای جذب آن با هم رقابت می‌کنند. بسیاری از این پول‌ها در بانک‌های توکیو، نیویورک، لندن و... منتظر یافتن محمل مناسب برای سرمایه‌گذاری هستند. این سرمایه به کشورهایی راه می‌یابد که میزان مناسبی از ریسک و بازده را عایدشان کند. آیا اقتصاد ایران آمادگی جذب را دارد؟ بعد از برجام و بعد از آزادسازی بیشتر مالی، چهره ایران برای سرمایه‌گذاری خارجی باتوجه به افزایش رتبه اعتباری به سطح بالاتر، وضعیت مناسب‌تری یافته است.

ما همان اندازه که به سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نیاز داریم، به همان میزان به سرمایه باکیفیت بین‌المللی نیز نیازمندیم. علت اصلی این نیاز، ارزان‌تر بودن آن برای ساختارهای مالی شرکت‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری است. ما به سرمایه‌گذاری بین‌المللی باکیفیت احتیاج داریم تا به کمک آن بتوانیم به تجارب بین‌المللی و دانش فنی روز دسترسی یابیم. تنها از این راه است که محصولات/خدمات تولیدی‌مان باکیفیت‌تر شده و از شرایط لازم جهت عرضه در بازارهای بین‌المللی برخوردار می‌شود.

ما به سرمایه‌گذاری بین‌المللی نیازمندیم چون همانند بسیاری از کشورها حجم پس‌انداز ملی کمی داریم و این خلأ را سرمایه‌های باکیفیت بین‌المللی می‌تواند پر کند. ما به سرمایه باکیفیت بین‌المللی نیازمندیم تا تولیدکنندگان‌مان در مسیر زنجیره ارزش بین‌المللی قرار گیرند. هیچ کشوری را نمی‌توانید پیدا کنید که به رشد و توسعه اقتصادی رسیده باشد و از حجم پول‌های باکیفیت بین‌المللی استفاده نکرده باشد.

سرمایه‌گذاری خارجی و صنعت ایران

صنعت کشور با توجه به ویژگی‌های منحصربه‌فردی که دارد، از ابعاد مختلف سرمایه‌گذاران دارای جاذبه و دافعه است؛ از طرفی جزو فعالیت پرسود محسوب می‌شود و از طرف دیگر در کوتاه‌مدت نمی‌توان از آن انتظار سوددهی زیادی داشت اما باید در این زمینه برای جذب سرمایه‌های خارجی کوشید. انواع روش‌های تامین اعتبار خارجی شامل فاینانس، یوزانس، وام‌های تضمینی خارجی و نیز سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی هستند. در مفاهیم حقوقی و قوانین ایران، مفهوم فاینانس به‌طور اختصاصی‌تر به استفاده از خطوط اعتباری برای دریافت وام از موسسات بین‌المللی مالی گفته می‌شود. در این روش، مبلغ مشخصی با توافق طرفین از یک کشور یا موسسه به کشور یا موسسه دیگر قرض داده شده و اصل وام به همراه سود آن، طی مدت زمان معلومی (معمولا ۵ تا ۱۰ سال) بازپرداخت می‌شود. از سوی دیگر در اصطلاح سرمایه‌گذاری، یوزانس به معنی توافق بر پرداخت قیمت فناوری و تجهیزات دریافت شده در قبال ارائه برات مدت‌دار (مثلا به مدت یک یا دو سال) است. وام دریافتی با توجه به پرداخت آن در مدت زمان کوتاه، مبلغ مقدار کمتری داشته و معمولا در جهت پروژه‌های تجاری مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ به این معنی که وام‌گیرنده توان پرداخت هزینه‌های خرید کالا، خدمات یا تکنولوژی را ندارد و مایل است این هزینه‌ها را در طول زمان یا آینده‌ای معلوم بپردازد.

در عین حال، وام‌های تضمینی خارجی که از دیگر اشکال سرمایه‌گذاری خارجی به‌شمار می‌رود، با روش فاینانس یک تفاوت عمده دارد و آن هم به برقراری شروط مشخص برای استفاده از وام و اعمال کنترل موسسه وام‌دهنده بر نحوه هزینه شدن وام در زمان اجرای پروژه برمی‌گردد. در این گونه موارد باید مطالعات امکان‌سنجی توسط وام‌دهنده به انجام رسیده و توجیه فنی و اقتصادی پروژه مورد قبول وی قرار گیرد.

گزارش‌های واقعی شده مطالعات امکان‌سنجی صنایع زودبازده نظیر گردشگری مشخص می‌سازد که برای اجرای پروژه‌های کشور به مبالغی قابل توجه نیازمندیم که درصورت استفاده از منابع مالی داخلی، نرخ بازده داخلی آن باید بیش از نرخ‌های بازار باشد(حدود ۲۵ درصد) درحالی که در حالت استفاده از وام خارجی (مثلا با نرخ بهره ۱۲ درصد) نرخ بازده داخلی پروژه به رقم‌های بالاتری منجر می‌شود. بدیهی است درصورت جذب سرمایه خارجی و مشارکت برندهای بین‌المللی در پروژه‌های صنعت گردشگری، هزینه بهره کاهش بیشتری داشته و پروژه از سودآوری و اتکای مالی بالاتری برخوردار شده و ریسک سرمایه‌گذاری نیز کاهش می‌یابد. با اشاره به این روش‌ها تأکید می‌شود که اعتبارات بانکی و هزینه‌های مربوط به آن، تأثیر مثبتی بر سرمایه‌گذاری بخش گردشگری خواهد داشت. بدین ترتیب، با اعمال روش‌های نوین تامین مالی، مشارکت عمومی- خصوصی و نهایتا جذب سرمایه‌گذاری خارجی، ریسک ناشی از تغییر نرخ ارز را برای سرمایه‌گذار کاهش داده و این کاهش را از طریق سیستم‌های بیمه یا سایر سیاست‌های حمایتی، می‌توان محقق کرد.

> نظام بانکی ایران با مختصات کنونی خود به‌عنوان تامین مالی کننده ۸۰درصدی اقتصاد پروژه‌های سرمایه‌گذاری به سبب مشکلات ساختاری نتوانسته به وظایف ذاتی خود عمل کند و هم‌اکنون با کوهی از مشکلات زیرساختی و ساختاری که از سال‌های بسیار دور بر آن تحمیل شده رودررو است

جدول (۱) -سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران در دوره پنج ساله اخیر

سال	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶
جریان ورودی	۴۶۶۲	۳۰۵۰	۲۱۰۵	۲۰۵۰	۳۳۷۲
جریان خروجی	۱۳۵۶	۱۸۹	۳	۱۲۰	۱۰۴

نگاه

ارزیابی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی
سهم ۴۰۸ هزار تومانی هر ایرانی از بودجه ۹۷

سهم هر ایرانی از لایحه بودجه یک هزار و ۱۹۴ تریلیونی سال آینده ۴۰۸ هزار تومان خواهد بود. براساس ارقامی که مرکز پژوهش‌های مجلس محاسبه کرده است، هر ایرانی به‌طور متوسط در سال حدود یک میلیون و ۵۹۸ هزار تومان مالیات می‌دهد و در قبال آن سالانه نزدیک چهار میلیون و ۹۰۰ هزار تومان خدمات دریافت می‌کند.

مقدار بودجه عمومی دولت که به ازای هر ایرانی در ماه در سال ۹۷ هزینه می‌شود شامل قانون‌گذاری ۷۶۸ تومان، امور قضایی ۹۲۲۸ تومان، دفاع ۳۵ هزار و ۴۳۸ تومان، نظم و امنیت عمومی ۱۷ هزار و ۳۲۳ تومان، آموزش و پژوهش ۲۸ هزار و ۸۷۳ تومان، بهداشت ۱۳ هزار و ۲۸۶ تومان، درمان ۴۵ هزار و یک تومان، فرهنگ و هنر هزار و ۸۴۹ تومان، منابع آب ۳ هزار و ۴۵۹ تومان، صنعت و معدن یک‌هزار و ۴۵۳ تومان، محیط‌زیست ۲۹۳ تومان، بازرگانی یک هزار و ۷۱۶ تومان، انرژی ۲ هزار و ۵۷۹ تومان، حمل و نقل ۶ هزار و ۶۳۷ تومان، ارتباطات و فناوری اطلاعات ۳ هزار و ۹۹۱ تومان، رفاه اجتماعی ۸۱ هزار و ۵۹۷ تومان است.

سهم هر استان از بودجه دولت

به‌گزارش ایرنا، حدود ۲۵ درصد از منابع بودجه عمومی لایحه بودجه منابع استانی است؛ در طرف مصارف از کل اعتبارات (معادل ۳۶۸ هزار میلیارد تومان) حدود ۱۸ درصد اعتبارات یعنی ۶۶ هزار میلیارد تومان استانی است.

این رقم به این معنا نیست که بقیه بودجه مربوط به استان تهران است بلکه به این معنی است که این قسمت از بودجه در اختیار شورای برنامه‌ریزی توسعه استان قرار می‌گیرد و این شورا درباره هزینه‌کرد آن تصمیم می‌گیرد؛ البته باید توجه داشت که بخشی از بودجه غیراستانی نیز که به صورت متمرکز تصمیم گرفته می‌شود، در استان‌ها هزینه می‌شود.

اعتبارات استانی در لایحه بودجه سال آینده نسبت به قانون امسال افزایش قابل توجهی داشته و از رقم ۲۳ هزار میلیارد تومان به ۶۶ هزار میلیارد تومان رشد کرده که معادل ۱۷۹ درصد رشد است؛ دلیل افزایش شدید اعتبارات استانی در لایحه بودجه، انتقال ردیف سه دستگاه آموزش و پرورش، بنیاد شهید و سازمان برنامه و بودجه استان‌ها از جدول بودجه دستگاه‌های ملی به بودجه استانی و همچنین تامین شدن سه ردیف متفرقه است.

بنابراین از رقم ۶۶ هزار میلیارد تومان اعتبارات استانی ۳۳ هزار میلیارد تومان آن موبوط به آموزش و پرورش، ۱۱ هزار میلیارد تومان به بنیاد شهید و ۲۹۰ میلیارد تومان مربوط به سازمان‌های برنامه و بودجه استانی است و در مجموع ۶۸ درصد اعتبارات استانی به‌خاطر این انتقال است.

اگر این اعتبارات از مجموع اعتبارات استانی کسر شود، فقط ۲۱۱ هزار میلیارد ریال برای استان‌ها می‌ماند که به معنی کاهش ۱۱ درصدی اعتبارات استانی است که اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) استانی نیز با کاهش ۳۱ درصدی همراه بوده است.

براساس محاسبات انجام شده از نظر درآمد (درآمدهای مالیاتی) استان‌های تهران، اصفهان، خوزستان و خراسان رضوی حدود ۶۷ درصد از بار مالی دولت در این بخش را به دوش می‌کشند.

به‌گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، سهم استان تهران از درآمدهای استانی به‌تنهایی بالغ بر ۵۱ درصد بوده و استان‌های اصفهان ۷,۳ درصد، خوزستان ۵ درصد خراسان رضوی ۴ درصد در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.

نسبت مجموع اعتبارات استان‌ها (جاری و عمرانی) به درآمدهای استانی که ضریب بازگشت نامیده می‌شود، در لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ برای ۲۳ استان بیش از ۱۰۰ بوده که به معنای برخورداری بیش از ۱۰۰ درصدی استان از درآمدهایش است؛ این نسبت برای هشت استان تهران، اصفهان، هرمزگان، بوشهر، البرز، یزد، قزوین و مرکزی کمتر از ۱۰۰ است.

رشد اعتبارات هزینه‌ای استانی به‌طور متوسط برای استان‌ها حدود ۹ درصد بوده است؛ این نرخ برای برخی استان‌ها بیشتر و برای برخی استان‌ها کمتر بوده است.

بیشترین رشد مربوط به استان البرز، سمنان و مرکزی با ۱۳,۵ درصد، ۱۱,۶ درصد و ۱۱,۵ درصد بوده و کمترین رشد مربوط به استان همدان، خراسان جنوبی و چهارمحال و بختیاری با ۷ درصد، ۷,۵ و ۷,۸ درصد بوده است. متوسط رشد اعتبارات عمرانی برای استان‌ها برابر با منفی ۳۱ درصد بوده است و در این بین استان خوزستان با ۱۰ درصد رشد همراه بوده و سایر استان‌ها رشد منفی داشته‌اند.

سرانه اعتبارات هزینه‌ای استانی (یعنی بودجه هزینه‌ای استانی تقسیم بر تعداد ساکنان استان) حدود ۷۰۰ هزار تومان است و سرانه اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای (عمرانی) استانی برابر با حدود ۱۳۰ هزار تومان است؛ از نظر توزیع استانی، بیشترین سرانه اعتبارات هزینه‌ای برای استان‌های ایلام ۱,۴ میلیون تومان، کهگیلویه‌وبویراحمد ۱,۲ میلیون تومان و خراسان جنوبی یک میلیون تومان است.

کمترین سرانه اعتبارات هزینه‌ای استانی مربوط به استان‌های تهران ۴۴۰ هزار تومان، البرز ۴۶۰ هزار تومان و آذربایجان شرقی ۶۰۰ هزار تومان است. از نظر اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای(عمرانی) بیشترین سرانه اعتبارات عمرانی مربوط به استان‌های کهگیلویه‌وبویراحمد ۵۰۰ هزار تومان، بوشهر ۴۸۰ هزار تومان و ایلام ۴۰۰ هزار تومان است.

کمترین سرانه اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای (عمرانی) نیز مربوط به استان‌های تهران حدود ۲۰ هزار تومان، البرز حدود ۴۰ هزار تومان و اصفهان حدود ۶۰ هزار تومان است.

دیدگاه

یارانه‌هایی که به باد می‌روند

علیرضا سزاوار
روزنامه‌نگار

گزارش‌های صندوق بین‌المللی پول نشان می‌دهد که افزایش قیمت بنزین در ایران طی دوره‌های گذشته اثرات تورمی بسیار چشمگیری داشته است. آمارهای بانک جهانی نیز حاکی است که ایران در سال ۱۳۸۸ حدود ۷۷ میلیارد دلار صرف یارانه‌های انرژی کرده که برابر با ۲۷ درصد از کل تولید ناخالص داخلی ایران بوده است.

این رقم در سال ۲۰۱۶ میلادی، به‌خاطر افزایش قیمت حامل‌های سوخت، همچنین کاهش قیمت نفت خام در سال‌های گذشته به حدود ۳۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون دلار کاهش یافته که ۱۶ میلیارد دلار آن صرف یارانه‌های محصولات نفتی شده است.

صندوق بین‌المللی پول و سازمان ملل متحد در تازه‌ترین گزارش‌های خود با اشاره به برنامه دولت ایران برای ادامه افزایش قیمت حامل‌های سوخت گزارش داده‌اند که تورم تک‌رقمی دو سال گذشته، در سال آینده به نزدیک ۱۱ درصد خواهد رسید. در این ارتباط، تورم سال جاری ۹.۶ درصد ارزیابی شده که یک درصد بیشتر از سال گذشته است.

یارانه در آسیای میانه

همه کشورهای یارانه‌دهنده به بخش انرژی باید این بار را از شانه‌های‌شان بردارند؛ عملکردی که به‌شدت مورد تأکید سازمان‌های بین‌المللی مانند آژانس بین‌المللی انرژی است که ارزیابی کرده در سطح جهانی طی سال گذشته ۲۶۰ میلیارد دلار یارانه به حامل‌های انرژی پرداخت شده است.

این موضوع باعث مصرف فزاینده انرژی و تحمیل هزینه‌های سرسام‌آور به دولت‌ها شده است ولی بار تورمی حاصل از حذف یارانه‌ها نیز درنهایت بر دوش مردم خواهد بود.

جالب اینکه ازبکستان طی دو سال گذشته سه بار قیمت بنزین را افزایش داده است که در کل، باعث شد قیمت بنزین ۹۰ درصد افزایش یابد. همچنین جمهوری آذربایجان از سال ۲۰۱۳ تاکنون دوبار قیمت بنزین را افزایش داده که در کل، قیمت آن را ۵۹ درصد افزایش داده است.

ترکمنستان هم پنج سال پیش ارائه بنزین رایگان سهمیه‌ای به مردم را متوقف کرد و بنا به مصوبه دولت، از اول سال جاری میلادی قیمت‌های بنزین دوباره افزایش خواهد یافت.

براساس گزارش رسمی وزارت نفت، ایران در نیمه سال روزانه ۱۳ میلیون و ۳۸۰ هزار لیتر واردات بنزین داشته که نسبت به دور مشابه سال گذشته افزایشی ۱۶ درصدی نشان می‌دهد.

کشورهای حاشیه خلیج‌فارس نیز از دو سال گذشته افزایش قیمت بنزین و دیگر حامل‌های انرژی را اعمال کرده‌اند. عربستان سعودی در سال ۲۰۱۵ قیمت بنزین را افزایش داد و تا سال ۲۰۲۰ در نظر دارد قیمت بنزین را ۸۰ درصد افزایش دهد.

ما در صدر هستیم

به‌گزارش خبرگزاری بلومبرگ، عربستان برنامه افزایش چشمگیر قیمت بنزین و سوخت هواپیما در چارچوب حذف یارانه‌ها را در ماه نوامبر، اجرایی کرد.

یک منبع آگاه به بلومبرگ گفته‌است که براساس قیمت‌های مختلف بین‌المللی بنزین، فعلاً قیمت هر لیتر بنزین با اکتان ۹۱ در حدود ۸۰ درصد افزایش یافته و به ۳۶ سنت رسیده است.

عربستان در نظر دارد افزایش قیمت دیگر سوخت‌ها را نیز تا ماه فوریه آغاز کند و در ماه جاری تصمیم نهایی را در این مورد می‌گیرد.

عربستان یکی از بالاترین هزینه‌های یارانه انرژی در جهان را دارد. براساس ارزیابی آژانس بین‌المللی انرژی، ایران در سال ۲۰۱۵ با صرف بیش از ۵۲ میلیارد دلار یارانه انرژی، در صدر کشورهای یارانه‌دهنده در جهان قرار گرفت. آمارهای سایت رسمی این نهاد انرژی بین‌المللی حاکی است که عربستان نیز در رتبه دوم قرار دارد و طی همان سال حدود ۴۹ میلیارد دلار یارانه انرژی داده است. در ردیف‌های بعدی روسیه و ونزوئلا قرار دارند. در ردیف پنجم، چین قرار دارد که با چنان اقتصاد و جمعیت بزرگی تنها ۲۰ میلیارد دلار یارانه انرژی می‌دهد. کاهش بار هزینه‌های یارانه به همراه خصوصی‌سازی بخشی دولت، از جمله شرکت ملی نفت عربستان، آرامکو، که بزرگ‌ترین صادرکننده نفت جهان است، بخشی از برنامه دولت برای اصلاحات اقتصادی است. قبلاً دولت ریاض در دسامبر ۲۰۱۵ قیمت سوخت‌ها را افزایش داده بود و اعلام کرده بود که افزایش بیشتر قیمت‌ها ادامه خواهد یافت. برنامه حذف تدریجی یارانه‌ها تا سال ۲۰۲۰ ادامه خواهد یافت.

معضلات زیاد و گزینه‌های کم

این کشور نیز مانند ایران برنامه‌ای برای پرداخت یارانه‌های نقدی دارد که فعلاً به اجرا نگذاشته است.

«طریق ققیش» از مدیران شرکت انرژی «منا» به بلومبرگ گفته است که مسئله مهم برای عربستان کاهش یارانه‌ها برای کم کردن فشار کسری بودجه است.

شرکت مالی «فایننشیال سرویس» هم به این خبرگزاری گفته است که تبعات افزایش قیمت بنزین نه تنها بر بخش حمل و نقل و تدارکات چشمگیر خواهد بود، بلکه بر هزینه انتقال کالاهای تولیدی شرکت‌ها به دست مصرف‌کننده نیز تأثیر خواهد گذاشت.

به گفته بلومبرگ، کاهش بار یارانه‌ها از لحاظ سیاسی نیز معضلاتی برای هر شش کشور نفت‌خیز شورای همکاری خلیج‌فارس دارد، اما این کشورها گزینه‌های اندکی برای جبران زیان‌های کاهش قیمت نفت بر اقتصاد و کسری بودجه خود دارند. امارات اولین کشور از میان شش دولت عربی شورای همکاری خلیج‌فارس بود که در اواخر سال ۲۰۱۵ برنامه حذف یارانه‌ها را آغاز کرد.

خبر

شائبه گرانی بنزین تورم خوراکی‌ها را دو رقمی کرد

خانه ملت: عضو هیات‌رئیسه کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی گفت: تأثیرات روانی زمزمه‌های افزایش نرخ حامل‌های انرژی مخصوصا قیمت بنزین باعث شده حتی رشد قیمت برخی اقلام خوراکی از هم‌اکنون شروع شود. سیدحسن حسینی شاهرودی، درباره نرخ تورم ۸ درصدی آذرماه گفت: بدیهی است محاسبه نرخ تورم براساس مؤلفه‌های اقتصادی و بالحاظ سال پایه بوده، اما در آمار مربوط به تورم باید به مبناهای دیگری توجه شود.

او افزود: نرخ تورم در گروه خوراکی‌ها دو رقمی اعلام شده است. این در حالی است که براساس برنامه‌ها باید نرخ تورم تک‌رقمی می‌شد؛ مخصوصا با توجه به وضعیت معیشت خانوارها نباید رشد نرخ تورم دو رقمی باشد.

نماینده مردم شاهرود و میامی در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: خانوارها می‌توانند تامین برخی از نیازهای اعضای خانوار مانند پوشاک نو و غیره را به تعویق بیندازند، اما تامین اقلام خوراکی خانواده‌ها اجتناب‌ناپذیر است.

قیمت لبنیات گران نشد؛ واقعی شد

مهر: دبیر انجمن صنایع لبنی با بیان اینکه قیمت فرآورده‌های لبنی در بازار گران نشده، بلکه به نرخ‌های واقعی خود نزدیک شده، گفت: رضا باکری درباره اینکه اکثر برندهای لبنی قیمت محصولات خود را در بازار گران کرده‌اند، گفت: این گران کردن نیست؛ قیمت‌های جدید، قیمت‌های منطبق بر اسناد و مدارک و بهای تمام شده تولید این محصولات هستند.

او با اشاره به عدم موافقت سازمان حمایت و ستاد تنظیم بازار با افزایش قیمت و تأکید آنها بر نرخ‌های ۹۳ و اینکه از سال ۹۳ تاکنون قیمت داده نشده است، افزود: تورم عادی سالانه کشور را اگر ۹ درصد هم در نظر بگیریم، به هر حال از ۹۳ تا ۹۶ این تغییرات تورمی، در قیمت تمام شده محصولات لبنی هم تاثیر گذار بوده است.

دبیر انجمن صنایع لبنی کشور افزود: درحالی که دولت برای کارخانجات، ۱۷ درصد سود قانونی لحاظ می‌کند اما در بررسی‌هایی که انجام شد حتی یک کارخانه را نتوانستند پیدا کنند که ۵ درصد سود برده باشد، و اکثر شرکت‌های کوچک همه زیان‌ده هستند؛ کارخانه‌های بزرگ و متوسط هم در این مدت توانسته‌اند با میانگین سود ۱.۸ درصدی، خود را سرپا نگه دارند. بنابراین قیمت‌های فعلی موجود در بازار، قیمت‌های واقعی است نه «قیمت گران!»

باکری در بخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه هنوز قیمت‌های جدید محصولات لبنی از سوی ستاد تنظیم بازار ابلاغ نشده است، گفت: گویا دامداران نیز معتقدند قیمت شیرخام باید افزایش یابد و اسناد و مدارک لازم را برای سازمان حمایت جهت بررسی ارسال کرده‌اند.

گرانی ۵ درصدی در بازار لوازم خانگی

ایسنا: رئیس اتحادیه فروشندگان لوازم خانگی از افزایش قیمت برخی انواع لوازم خانگی خبر داد.

محمد طحان پور در پاسخ به سؤالی مبنی بر صحبت‌هایی که در ماه‌های گذشته مبنی بر افزایش قیمت لوازم خانگی مطرح شده بود اظهار کرد: پس از ماه‌های محرم و صفر حدود پنج درصد افزایش قیمت در لوازم خانگی وارداتی و پس از آن در برخی برندهای داخلی صورت گرفت که البته با توجه به مواردی مانند افزایش قیمت کالاهای اولیه سازندگان این کالاها شاید بتوان این گرانی را قابل توجیه دانست. او با بیان اینکه در ماه‌های گذشته در قیمت فولاد، آلومینیوم و فلزاتی از این دست شاهد افزایش قیمت بوده‌ایم، گفت: طبیعی است که این گرانی قیمت تمام شده را برای تولیدکنندگان داخلی افزایش می‌دهد. در حوزه واردات نیز به واسطه تغییر نرخ ارز افزایش پنج‌درصدی قیمت قابل توجیه محسوب می‌شود. طحان پور در پاسخ به این سئوال که با توجه به رکود فعلی آیا بازار کشش افزایش قیمت را دارد، توضیح داد: اگر چه هم اکنون برندهای خوب و باکیفیت داخلی مشتری خود را داشته و در رکود نیستند، اما در مجموع با توجه به اتفاقات صورت گرفته شاید نیاز بود افزایش قیمت بیشتری را در بازار لوازم خانگی شاهد باشیم که با توجه به شرایط موجود تولیدکنندگان و واردکنندگان در نهایت به همین پنج درصد بسنده کردند.